

ฉบับที่ 32/2561

เรื่อง การดำเนินการของ ธปท. ในฐานะธนาคารกลาง และงบการเงินปี 2560

นางจันทวรรณ สุจริตกุล ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กรเปิดเผยว่า ตามที่มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ประจำปี 2560 นั้น ธปท. ขอชี้แจงเพิ่มเติม ดังนี้

1. บริบทของระบบเศรษฐกิจโลก ปี 2560 เป็นอีกหนึ่งปีที่เศรษฐกิจโลกเผชิญความท้าทาย

แม้เศรษฐกิจโลกจะมีทิศทางการฟื้นตัวที่ดีขึ้น แต่ก็มีความเสี่ยงสูงขึ้นเช่นกัน จากหลายปัจจัย อาทิ การปรับขึ้นดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางประเทศอุตสาหกรรมหลัก หลังจากที่อยู่ในระดับต่ำมาหลายปี ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของสหรัฐ ปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในหลายพื้นที่ของโลก ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ตลาดเงินตลาดทุนโลกเคลื่อนไหวผันผวน เงินดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าลงอย่างมากเมื่อเทียบกับสกุลอื่น รวมทั้งเงินบาท

ธปท. ในฐานะธนาคารกลาง ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการเงินเพื่อดูแลภาวะการเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม รวมทั้งดูแลไม่ให้อัตราแลกเปลี่ยนผันผวนหรือเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย

2. งบการเงิน (งบกิจการธนาคาร) ของปี 2560 มีผลขาดทุนรวม 270,688 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลที่เกี่ยวข้องกับการตีราคาเงินสำรองระหว่างประเทศเป็นสำคัญ ในขณะที่ต้นทุนจากการดำเนินนโยบายการเงินปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง

2.1 ผลจากการตีราคาเงินสำรองระหว่างประเทศ ตามมาตรฐานบัญชีกำหนดให้ทุกสิ้นปี ต้องตีราคาสินทรัพย์เหล่านี้ในรูปของเงินบาท และเนื่องจากกว่าร้อยละ 85 ของสินทรัพย์ที่ ธปท. ถืออยู่ในรูปเงินตราต่างประเทศ ผลจากการตีราคาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลการดำเนินงานของ ธปท. ผันผวนขึ้นลง ตามอัตราแลกเปลี่ยนในแต่ละช่วง (รูปที่ 1) โดยปกติเมื่อเศรษฐกิจขยายตัวได้ดี ค่าเงินจะมีแนวโน้มแข็งขึ้น ธนาคารกลางก็มักจะขาดทุนจากการตีราคา แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเศรษฐกิจไม่ดี ค่าเงินอ่อนค่าลง ธนาคารกลางมักจะมีกำไรจากการตีราคา งบการเงินของธนาคารกลางจึงเป็นผลสะท้อนถึงสถานะเศรษฐกิจโดยรวมและฐานะการเงินของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ของประเทศ

ณ สิ้นปี 2560 ธปท. มีเงินสำรองระหว่างประเทศ (รวมฐานะการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า) กระจายอยู่ในสกุลเงินต่างๆ รวมประมาณ 2.4 แสนล้านดอลลาร์ สรอ. (รูปที่ 2) หากเงินบาทแข็งค่าขึ้นหนึ่งบาทเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. มิได้กระจายสกุลเงินและสินทรัพย์ที่ลงทุน ธปท. จะขาดทุนจากการตีราคาทันที 2.4 แสนล้านบาท ในทางตรงกันข้าม ถ้าเงินบาทอ่อนค่าลงหนึ่งบาท ธปท. ก็จะมีกำไรจากการตีราคา 2.4 แสนล้านบาท เมื่อบันทึกบัญชีเป็นเงินบาท

โดยในปี 2560 เงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลักหลายสกุลและแข็งค่าขึ้นจาก 35.82 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์ สรอ. เมื่อสิ้นปี 2559 เป็น 32.66 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์ สรอ. เมื่อสิ้นปี 2560 จึงส่งผลให้เกิดการขาดทุนจากการตีราคาจำนวนประมาณ 2 แสนล้านบาท

ทั้งนี้ ผลขาดทุนจากการตีราคาไม่ได้กระทบต่อความมั่นคงด้านต่างประเทศของเศรษฐกิจไทย เพราะเงินสำรองระหว่างประเทศที่จำเป็นต่อการดูแลเสถียรภาพด้านต่างประเทศจะต้องถืออยู่ในรูปของสินทรัพย์ต่างประเทศ ที่มีไว้พร้อมใช้สำหรับการรองรับการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศและการไปลงทุนในต่างประเทศของคนไทย ตลอดจนเป็นกันชนรองรับการไหลออกของเงินทุน

2.2 ต้นทุนจากการดำเนินนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ จากการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อดูแลสภาพคล่อง อัตราดอกเบี้ย และเงินเพื่อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ส่งผลให้ ธปท. มีต้นทุนดอกเบี้ยจ่าย ในขณะที่รายรับจากการนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนได้ผลตอบแทนที่น้อยกว่า เพราะอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำมาโดยต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมาส่วนต่างของดอกเบี้ยจ่าย-รับ ททยอยปรับดีขึ้นต่อเนื่อง โดยล่าสุดในปี 2560 ปรับลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 15,000 ล้านบาท (รูปที่ 3) และคาดว่าดอกเบี้ยรับจะกลับมาสูงกว่าดอกเบี้ยจ่ายในปี 2561 ตามอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกที่มีแนวโน้มปรับสูงขึ้น

3. นัยและผลกระทบต่อการดำเนินนโยบาย อาจจะมีข้อกังวลใจว่าตัวเลขขาดทุนของธนาคารกลางจะกระทบต่อการดำเนินงานต่อไปได้หรือไม่ ธปท. ขอเรียนว่า การดำเนินภารกิจของธนาคารกลางไม่ได้มุ่งเน้นแสวงหากำไรเหมือนดังกรณีธุรกิจทั่วไป และตามที่ได้อธิบายข้างต้น ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นผลขาดทุนที่เกี่ยวข้องกับการตีราคา ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงเป็นกำไรหรือขาดทุนได้ตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ประสบการณ์ของธนาคารกลางในหลายประเทศที่ประสบกับผลขาดทุนเช่น ธปท. ชี้ว่าการขาดทุนของธนาคารกลางไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายของธนาคารกลาง แต่เป็นผลจากการทำหน้าที่ของธนาคารกลางในการดูแลสภาพคล่องในระบบการเงินและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและเสถียรภาพของระบบการเงินในระยะยาว

ธปท. ขอให้ความมั่นใจว่า จะยังคงยึดแนวทางการทำหน้าที่ธนาคารกลางที่ดีตามหลักสากล มุ่งมั่นดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินของประเทศด้วยความรอบคอบดังที่เป็นมา

ธนาคารแห่งประเทศไทย

28 พฤษภาคม 2561

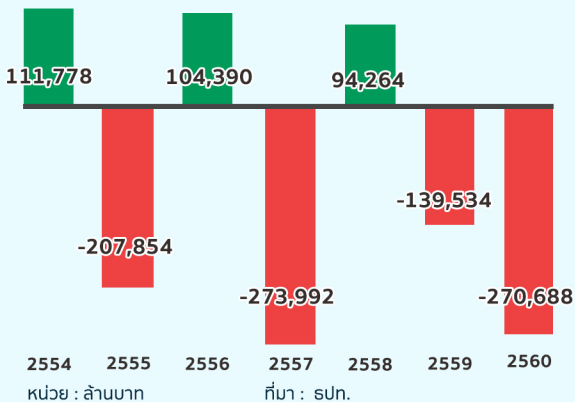
ข้อมูลเพิ่มเติม: ส่วนการบัญชี ฝ่ายการเงินและการบัญชี

โทรศัพท์ 0 2283 5563

E-mail: AccountingDivisionAC@bot.or.th

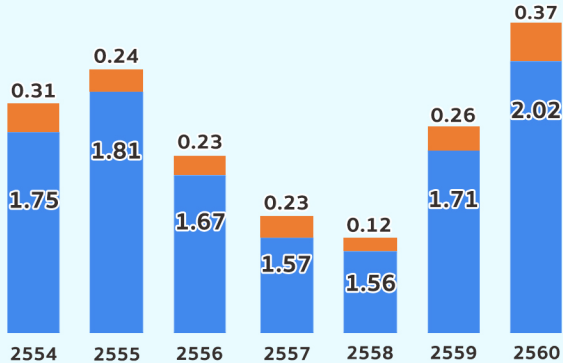
รูปที่ 1

ผลการดำเนินงานสุทธิของ รพท. ปี 54-60

รูปที่ 2

ตัวเลขเงินสำรองระหว่างประเทศ

■ เงินสำรองระหว่างประเทศ ■ ฐานะซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ
หน่วย : แสนล้านบาท สรอ. ที่มา : สปท.

รูปที่ 3 :
ส่วนต่างดอกเบียรับ-จ่าย

